

Vistas van Stefan Peters

Een countdown

10

Al ruim tien jaar volg ik geboeid de opeenvolgende etappes in de Ronde van de Wereld van Stefan Peters. Op die manier ben ik de opgewonden getuige van een onophoudelijk onderzoek van beeld, verbeelding en inbeelding. Van een quasi wetenschappelijk experiment dat de grenzen en het bereik van (vooral landschaps-) schilderkunstige elementen verkent. Van een intrigerend spel met de conventies en inventies in dit laatste genre. Van stilstand en beweging, bij wijze van spreken van dia's en film, want zijn series van voorstellingen verschuiven doorheen en vertakken naar zowel ruimte als tijd. En dit alles met een zich vernuftig laten inspireren door de meest hedendaagse brillen en lenzen en vanuit een perspectief zoals we het pas vanaf de door Jules Verne vooraf gebeelde ruimtevaart kunnen hanteren.

9

De wetenschappelijke blik wordt door filosoof Thomas Nagel een *view from nowhere* genoemd. Hij mag dan welteverstaan niet worden verward met een *God's eye view*, waar de Alwetende en Almachtige (meedogend of juist meedogenloos) op het aards gekrakeel toekijkt. De ware wetenschapper vergeet nimmer dat hij zijn eigen subjectieve kijk nooit helemaal uitsluit maar enkel (in de mate van het mogelijke) opschort. Tegen wil en dank maakt hij immers fataal van ons aller tranendal deel uit. En natuurlijk is de kunstenaar precies de (al dan niet gekroonde) koning van het zintuiglijke en van het subjectieve.

8

Als we ons een zeerover voor de geest halen vormt zich in onze verbeelding een imago. Het bestaat bijvoorbeeld uit een zwarte oogklep, talrijke tattoos, een muskiet en een houten been. Het is een compilatie of een (à la Claude Lévi-Strauss wat duurder geformuleerde) *bricolage*, waarbij elementen uit onze herinnering worden bij elkaar gesmeten tot een (het lijkt wel geheel) nieuwe creatie ontstaat. Je mag evenwel niet vragen welke de kleur is van de ogen van onze piraat, noch hoeveel rotte tanden zich precies in zijn gebit bevinden. Dergelijke details zijn nu eenmaal enkel door perceptie en niet door conceptie waarneembaar.

7

In die zin staan de *Vistas* en andere (ver)gezichten van Stefan Peters los van ons kijken van alledag. Het zijn volledig imaginaire voorstellingen die slechts al schilderend ontstaan. Ze vormen een kruising tussen het soort reflecties eigen aan conceptuele kunst en de *action painting* van het abstracte expressionisme.

6

Terwijl de schilderkunst eerst evolueerde van figuratie naar abstractie, verkiest Stefan Peters voor alle duidelijkheid de omgekeerde weg. De idee krijgt vorm met figuratieve componenten.

Ze alluderen op de realiteit maar ze zijn paradoxaal ontdaan van elk realisme. Lijnen en loutere schetsende borstelstreken evoceren weliswaar herkenbare patronen van bomen en struiken, van bergen en valleien, van vluchtende wolken of glinsterende rivieren. Bij nader toezien gaat het echter louter om het kleur en vorm aanbrengen op houten panelen.

5

Je kan je in deze landschappen verdiepen of verliezen, je kan er reizen of verdwalen. Bij wolken of de befaamde inktvlekken van Hermann Rorschach zijn we er ons van bewust dat we er allerlei innerlijks in kunnen projecteren. Door Stefan Peters' schijn van figuratie worden we wat dit betreft meer verleid en misleid. Elk landschap kent een horizontale scheiding tussen bovenaan de lucht en onderaan de aarde. Ook als het zou gaan om buitenaardse planeten is het enkel deze rudimentaire structuur, die zijn landschappen bepaalt. Ze verzinnebeelden wat mij betreft het Apollinische en het Dionysische. De hemelse reflecties van de Heer en de donkerte van moeder aarde. De klaarte van de rede en de schier amorfe vormen van ons altijd min of meer raadselachtige daarbeneden.

4

Aan de hand van een performance kunnen we de kunstenaar tijdens de expo ook *live* aan het werk zien. Op een nog nat schilderij (waarop vooraf reeds een kleurverloop is aangebracht) maak je zo mee hoe uit een intuïtief proces een landschappelijk *Vista* ontstaat. Terwijl hij zich in dergelijke oefeningen verdiept, is de kunstenaar geheel van zijn omgeving afgesloten en ondergedompeld in een meditatieve wereld. Slechts in de performance deelt hij met ons de soundtrack die daarbij doorgaans alleen in zijn hoofdtelefoon weerklinkt. Het is zoals de muziek der sferen die ons trommelvlies wel bereikt maar die normalerwijze geheel aan ons menselijke bewust zijn ontsnapt.

3

Vrij naar Oscar Wilde was er geen mist in Londen tot James Whistler hem begon te schilderen. Kunst is geen weergave van de werkelijkheid, maar ze voegt er iets aan toe. De kunstenaar is geen getuige van de feiten. Hij creëert ze.

2

Je hebt een landschap en je hebt de landschappen van Stefan Peters. *Et Dieu... créa la femme* van de Franse cineast Roger Vadim wordt bij Peters bij wijze van spreken: *Et Dieu... créa le paysage*.

1

Lift off!

Mark Kinet

6/01/2022

www.markkinet.be

www.stefanpeters.be